

Retrats d'amor i d'humor: seqüència didàctica sobre l'humor català

Objectius

- Conèixer les característiques formals d'un text descriptiu.
- Identificar els trets d'una caricatura a través del reconeixement dels recursos estilístics més freqüents.
- Redactar una descripció caricaturitzada seguint unes consignes.
- Llegir un text de forma dramatitzada.
- Fer una recerca a Internet per aconseguir dades concretes dirigides a un repte de comprensió o expressió.

Descripció de la proposta

Proposta didàctica que té com a objectiu treballar l'humor, i ho fa a partir de l'anàlisi de textos molt suggerents que han de permetre als alumnes conèixer les característiques formals dels textos descriptius i els trets principals de la caricatura literària, de manera que puguin acabar resolent l'activitat final en grup: crear una descripció caricaturitzada a partir d'un retrat pictòric. El fil temàtic de la seqüència és **l'estètica**, un tema que dona molt joc i que pot generar debats molt interessants sobre temes que van apareixent als textos (els riscos d'exposar-se a una operació d'estètica, l'autoestima, la superficialitat de l'aspecte físic, la valoració de les aptituds, l'acceptació del propi cos, l'ideal de bellesa clàssic i actual, l'exageració dels trets físics per ridiculitzar algú, etc.).

Aspectes didàctics i metodològics

Aquesta proposta inclou un quadern d'activitats en què es treballa la comprensió lectora de forma inferencial a partir de textos de diferent tipologia (textos literaris, cançons, poemes...). En aquests textos s'hi projecta l'estructura del text descriptiu, així com les característiques principals d'aquesta tipologia textual.

La seqüència consta de tres fases: la **contextualització** (explicació d'objectius, exploració de coneixements previs i introducció a la caricatura gràfica), la **descontextualització** (aproximació a la tipologia textual, lectura i anàlisi de textos) i la **recontextualització**, o fase de síntesi i creació de la descripció caricaturitzada.

Els textos que apareixen al quadern d'activitats són els següents: una cançó (del grup musical Manel), dos microrelats (de Jordi Masó i Rahola i Sílvia Armangué), dos poemes del XVII (rector de Vallfogona) i dues descripcions de personatges animalitzats (de Narcís Oller i Josep Carner). Tots aquests textos tenen un interès específic (la música atrau, hi ha cert punt d'erotisme, hi ha un final sorprenent, el sarcasme rotund del XVII, la destrucció del cànon clàssic de bellesa i finalment les animalitzacions).

Recursos emprats

- Quadern d'exercicis molt contextualitzats per a l'alumne: 5 blocs d'activitats
- Orientacions per al professorat en relació amb cada bloc
- Recursos digitals creats sobre la caricatura per al professorat (Prezi)
- Enllaços a tots els materials complementaris o recursos de les activitats

Continguts, competències i processos que es treballen de forma destacada

- Comunicativa, lingüística i audiovisual: redacció de la caricatura, activitats de reflexió en grup, tractament dels retrats pictòrics i presentació final.
- Artística i cultural: il·lustrar un personatge d'un dels textos analitzats.
- Tractament de la informació i la competència digital: cerca d'informació, resolució d'activitats.
- Autonomia i iniciativa personal: definir els trets del personatge que han de descriure, distribució d'exercicis en grup.
- Aprendre a aprendre: reflexió metalingüística.

Alumnat a qui s'adreça especialment

Proposta dirigida preferentment al segon cicle d'ESO (3r i 4t).

Interdisciplinarietat, transversalitat, relacions amb l'entorn

L'àrea amb què es relaciona aquesta seqüència didàctica és l'educació visual i plàstica, perquè es treballen retrats pictòrics reals en l'activitat significativa (creació de la caricatura) i també es fa un dibuix a partir d'un text descriptiu.

Documents adjunts

- Retrats d'amor i humor. Seqüència didàctica: "L'humor català a les aules de secundària"
- Orientacions per a la dinamització de l'activitat a l'aula
- Document de competències bàsiques de l'àmbit lingüístic

Tots els materials i recursos per al professorat els podeu descarregar a l'enllaç següent:

<http://hdl.handle.net/2445/102128>

Autoria

Eva Cabrera Ramon i Aina Mulet Autonell, professores de llengua i literatura catalana

Retrats d'amor i humor és una seqüència didàctica elaborada en el marc de l'assignatura "Didàctica de la Llengua i de la Literatura" del Màster per a Professors d'Ensenyament Secundari, dirigida i revisada pel professor Joan Marc Ramos Sabaté.

Dipòsit Digital de la UB: <http://hdl.handle.net/2445/102128>

Seqüència comentada al bloc Didàctica, de Joan Marc Ramos:

<http://blocs.xtec.cat/jmrs/2016/09/26/lhumor-catala-a-les-aules-de-secundaria-4-retrats-damor-i-humor/>

